

16.23x23	1	34	עמוד	שבתון	05/11/2021	79372108-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790						

יאו קליין

חוקר ומרצה בהיסטוריה,
דובר מדרשת 'ציוני דרך' במזכרת בתיה

הציוני שזכה לעלות לארץ - אחרי מות

לא רק מרטין דוידוביץ' - 30 שנה להעלאת עצמותיו של הרב שמואל מוהליבר לישראל

ישיבת וולוז'ין. בתחילה סרב לשמש כרב ועסק במסחר. כעבור מספר שנים הסכים לכהן כרב במספר ערים. מקטנות דיבר הרב מוהליבר על הצורך לעלות לארץ ישראל ולעזוב את הגלות, והחליט להקדיש את כל חייו למען מטרה זו.

הרב מוהליבר היה הראשון לגייס את הברון רוטשילד לעזרת יישוב הארץ. הברון נענה ליוזמתם של הרב מוהליבר ויחיאל בריל להעלות מספר איכרים בעלי ניסיון שיקימו מושבה בארץ. אחד עשר המשפחות הקימו את עקרון שתקרא לימים 'מזכרת בתיה', על שם אימו של הברון.

בימי פולמוס השמיטה עמד הרב מוהליבר לצידם של תושבי עקרון וקיבל בשתיקה את דבריו הקשים של הברון כנגדו וכנגד המתיישבים. מייסדי המושבה היו הראשונים בארץ לשמור שמיטה מבלי לסמוך על היתר המכירה. את מכתב הברון ביקש להניח מראשותיו לאחר שיסתלק מהעולם.

הרב מוהליבר הקים את אגודת חובבי ציון ולכינוס הציוני הראשון הוזמן ע"י הרצל, אך מפאת מחלתו נעדר מהקונגרס.

בי"ט סיוון תרנ"ח נפטר הרב מוהליבר ובג' כסלו תשנ"ב במעמד הרבנים הראשיים, חברי כנסת ומכתב ברכה מראש הממשלה יצחק שמיר, התקיים בו "העליתם את עצמותי מזה איתכם" והוא זכה להיקבר בארץ שכה אהב.

כיום פועלת במזכרת בתיה מדרשת 'ציוני דרך' הפועלת להנצחת מורשתו ומשנתו של הרב מוהליבר. ומקימת סוירים לאורך השנה לקבוצות ולבתי ספר.

מקום קבורתו של הרב שמואל מוהליבר.

את הכתבה קרא הרב אפרים זלמנוביץ' הרב של מזכרת בתיה, שהגה את הרעיון להעלות את עצמותיו של הרב מוהליבר לארץ ישראל ולהביאו לקבורה במושבה אותה הקים, מזכרת בתיה. לרעיון רתם את אחיעזר ארקין נין ונכד למייסדי המושבה. הם השיגו את אישורם של בני הרב מוהליבר להתעסק בהעלאת עצמותיו והחלו לפעול בעניין. לטובת המבצע, שהיה כרוך בהוצאות כספיות גדולות, גייסו את רפי אלול לימים ח"כ ובאותם ימים ראש המועצה במזכרת בתיה שנרתם בשמחה לעניין.

על המבצע נודע לדוד בהגון, יהודי יליד העיירה ביאליסטוק, שבילדותו הצטלם עם חבריו לתנועת "השומר הדתי" על רקע האוהל שעל קברו של הרב מוהליבר ובביקורו האחרון שם מצא את שרידי האוהל שנהרס בימי השואה.

מחשש שמא שלטונות פולין יטרפדו את העלאת העצמות, הוחלט כי עם בהגון תצא משלחת של חברה קדישא אל ביאליסטוק, ובמבצע חשאי יוציאו את עצמות הרב ויעלו אותן ארצה.

מיהו הרב מוהליבר

מיהו הרב מוהליבר שהרב קוק הספידו בשם גדול וגיבור והרצל העניק לו את התואר - הציוני המדינאי הראשון? הרב שמואל מוהליבר נולד בעיירה הלובקי ובגיל צעיר יצא לו שם "כעילוי מהלובקי" והוסמך לרבנות ע"י ראשי

מדינת ישראל ידועה במאמציה להעלות ארצה את עצמות לוחמיה שנפלו בניכר. לא רק את עצמות הלוחמים מחפשת מדינת ישראל. אלא אף את החולמים על ישוב הארץ ולתקומת ישראל. לעיתים היוזמה מגיעה מטעם המדינה ולעיתים מאזרחים אכפתיים. כזה הוא סיפור העלאת עצמותיו של הרב שמואל מוהליבר ממנהיגי תנועת חובבי ציון, שב-ג' כסלו נציין שלושים שנה להעלאת עצמותיו ולקבורתו במקום עליו חלם.

הכל התחיל מכתבה של ר' שמואל סולץ בעיתון "הצופה" בה פירסם את רשמיו מסעו למצוא את קברי אבותיו בעיר ביאליסטוק. בכתבה מזכיר ר' שמואל כי מלבד קברי אבותיו, מצא את

צילום ויקיפדיה, אבישי טייכר